

A green silhouette of a palm tree with several fronds, positioned behind the main title text.

**Vereniging
Nieuw-Guinea
Militairen 1945-1962**

**Nieuwsbrief
23^e jaargang nr. 75 - Augustus 2023**

Colofon

De doelstelling van de vereniging Nederlands Nieuw-Guinea militairen 1945-1962 is het bevorderen van de contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw Guinea. Het de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van de militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden.

Beschermheer:

Generaal - majoor der Fuseliers b.d. Leen Noordzij

Adviseur:

Kolonel L. Habraken b.d.

Voorheen directeur van het Veteranen instituut

Ereleden:

A.S. Poortvliet

H. Willemsen

A. Dielemans †

C. Aarts †

Leden van Verdienste:

J. Peperkamp, H. Vos, A.J. Bouterse, A. Meurs, J.C. van Gils,

E. van Tuijl en D. Breeuwer

Bestuur:

M.P. Leijs voorzitter,

J.H. van Hensbergen penningmeester en redactie Nieuwsbrief

C van Vliet organisatie Reünie

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen.

Mail: info@vnngm.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hiervoor van tevoren door de redacteur schriftelijk toestemming is verleend en de bron duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties en zijn als zodanig beschermd. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur/of redactie weer en zij kunnen daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 76:
30 september 2023**

Van de voorzitter.

Sobats

Ik moet oppassen dat ik in mijn voorwoord niet te veel in herhalingen val maar soms ontkom je daar niet aan, dus zeg ik toch maar "wat gaat de tijd snel" Alles goed met jullie? Net een geweldige reünie achter de rug die ik dan niet mee heb kunnen maken wegens verplichtingen elders zoals dat dan heet, maar genoeg veteranen hebben mij laten weten dat ik toch iets moois heb gemist. Jammer, jammer, maar het zij zo. Na de reünie volgt elk jaar 4 mei de Nationale Dodenherdenking en aansluitend op 5 mei het Bevrijdingsdefilé in Wageningen. De organisatie in Wageningen was een stuk beter dan voorgaande jaren wat betekend dat men toch naar ons geluisterd heeft. De opkomst van deelnemers voor het defilé van onze vereniging was magertjes te noemen. De detachementscommandant kon met enige moeite een peloton samenstellen. De lage opkomst is begrijpelijk want de leeftijd gaat een rol spelen. Die gaat ons dwars zitten om het zo maar te noemen. De weergoden waren ons aanvankelijk goed gezind maar kort voor het einde van het defilé kregen we toch en flinke regenbui op onze petten. Drijfnat werden we.

De Algemene Leden Vergadering was op 14 juni. De aanwezige leden namen het voorstel van het bestuur, om de ledenbijdrage met één euro te verhogen, aan. Werd vastgesteld op € 17.50 Dick Breeuwer werd door de aanwezige leden, op voordracht van het bestuur, benoemd tot lid van verdienste. Zie elders in de nieuwsbrief.

Nu ik dit voorwoord aan het schrijven ben hebben we net de jaarlijkse Veteranen dag op het Malieveld in Den Haag achter de rug. Om met de titel van een Engelse TV serie te spreken "moeder wat was het heet". Heel druk, heel gezellig en heel stoffig. Het Malieveld is een grote zandbak. Ooit heeft er gras gestaan zegt men. In al die jaren heb ik nog nooit gras gezien. Het opstellen voor het defilé was veel beter dan vorig jaar, onder de bomen heerlijk in de schaduw en vooraan in de slagorde, met dank aan Dick. Wij de Nieuw Guinea Militaire hadden een mooi peloton en liepen er strak bij ondanks de hitte zeker gezien de leeftijd. Onze stand op het Malieveld werd druk bezocht ook door bezoekers die als burger in die jaren in Nieuw Guinea hebben gewerkt. Prima toch. Was er dan helemaal niets aan te merken op de organisatie, natuurlijk wel. Er waren veel te weinig drankpunten ingericht, totaal twee voor duizenden veteranen en bezoekers. Het was een hele langdurige onderneming om aan een biertje of glaasje cola te komen. Nee dit was een niet goed. En dan de z.g. "blauwe hap" die leek nergens op. Kleffe rijst, met enkele stukjes vlees en bonen. Dit is uiteraard mijn mening, jullie hoeven het daar niet mee eens te zijn maar ik heb goed om me heen gekeken en gezien dat er nog al wat eten in de Kliko verdween. Dit gezegd hebbende, ondanks mijn opmerkingen, het was een fijne mooie veteranendag.

Volgend rendez-vous 2 september herdenking Roermond en 7 september herdenking Papoea Strijders Bronbeek.
Mannen blijf gezond

Met veteranen groet,
Uw voorzitter Rinus Leijts

Inhoudsopgave

Van het bestuur

pag. 3 t/m 10

Wij gedenken / Welkom aan onze nieuwe leden

pag. 3

In memoriam Cees Aarts

pag. 4

Papoea strijders herdenking 2023

pag. 5

Reünie telt ruim 400 deelnemers

pag. 6 t/m 10

Algemene Ledenvergadering

pag. 11

Handleiding downloaden foto's van onze website

pag. 12 t/m 13

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden

pag. 15 t/m 34

“Ons verhaal is nooit echt verteld”

pag. 15 t/m 19

“Hollandia vond ik een waar vakantieoord”

pag. 20 t/m 23

Wij moesten direct door naar Jefman

pag. 24 t/m 28

Mijn vader

pag. 29 t/m 34

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste eresaluut aan:

B. RIP	Arnhem	28 januari 2023
Th. PHIELIX	Ede	19 februari 2023
A.C.R.C. KALMTHOUT	Waalre	2 maart 2023
R.P. de GROOT	Numansdorp	10 maart 2023
L.B.. MOVIG	Den Helder	14 maart 2023
J.W. BEUMER	Delden	18 maart 2023
ENSKENS	Den Bosch	14 mei 2023
C. AARTS	Rijen	14 juni 2023
C.E. VOORTHUYSEN	Pesse	17 juni 2023

Welkom aan ons nieuwe leden

H. van de BELT	Wapenveld
M.A. ter BALS	Enschede
E. MOORLAG	Leeuwarden

In Memoriam Cees Aarts

Op woensdag 14 juni 2023 bereikte ons het droevige bericht dat onze oud voorzitter Cees Aarts is overleden.

Cees maakte jarenlang deel uit van het bestuur van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962 en werd in 2011 door de Algemene Ledenvergadering benoemd tot voorzitter. Hij vervulde die functie tot mei 2018.

Daarnaast was Cees voorzitter van de Vereniging Indië Militairen in de gemeente Gilze en Rijen en ook voorzitter van de F.I.M. de Federatie van Verenigingen van Indië Militairen.

Door zijn diensttijd in Nederlands Nieuw Guinea werd zijn interesse gewekt voor Indonesië, het land de leefgewoonte en vooral de Indonesische keuken. Cees heeft veel betekend voor de Indië en Nieuw Guinea Militairen.

Hij was jarenlang als vrijwilliger actief in de Toko van het Indische Woonzorgcentrum Huize Raffy in Breda. Als Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand in de gemeente Gilze en Rijen heeft hij meer dan

honderd huwelijke gesloten. Cees bleek ook een talentvol zanger te zijn, hij was 25 jaar lid van het koor de Gilzer Cantorij.

Cees is voor al deze activiteiten onderscheiden als Ridder in de Orde van Oranje Nassau een titel die hij altijd met veel trots gedragen heeft. Tijdens zijn ziekte bleef hij actief maar ondanks zijn wilskracht deze ziekte te overwinnen heeft hij de strijd verloren en hebben wij afscheid van hem moeten nemen. Cees, namens het bestuur van de Vereniging Nieuw Guinea Militairen 1945-1962 zeg ik dank voor alles wat jij voor onze vereniging hebt betekend.

Rust in Vrede

Voorzitter Rinus Leijds

Papoea strijders herdenking 2023

7 september 2023 organiseren we de jaarlijkse herdenking van de Papoea Strijders.

Locatie: Landgoed BRONBEEK te Arnhem

Aanvang bij het monument 12.00 uur

Welkom door voorzitter VNNGM Rinus Leijs

Welkom door ceremoniemeester Kapitein Hans de Noord. Compagniescommandant Delta Compagnie 45 Pantserinfanteriebataljon RIOG.

Alle onderdelen omgeven door koraal muziek

- ± 12.10 uur.
Toespraak door: Generaal-majoor der Fuseliers b.d. L. (Leen) NOORDZIJ
- ± 12.40 uur. één minuut stilte
- ± 12.50 uur Oproep in volgorde voor hen die krans of bloemen leggen.
Ceremoniemeester vraagt Commandant Bronbeek tot het openen van het defilé. Anderen volgen. Einde ceremonie

Hierna is de mogelijkheid om van een lunch te genieten in Restaurant Kumpulan. Deze lunch is op eigen kosten. U dient hiervoor te reserveren bij Restaurant Kumpulan telefoon: 026 364 9294 of info@kumpulan.nl

Wilt u een krans/bloemstuk leggen namens een organisatie dan vragen wij u dit uiterlijk 31 augustus te willen doorgeven.

Mail dit naar info@vnngm.nl Geef hierbij duidelijk de naam van de organisatie en van de kranslegger door.

Voor het bloemstuk/krans dient u zelf te zorgen.

Aanreiken van het bloemstuk/krans voorafgaande (uiterlijk 11.40 uur) aan de ceremonie aanreiken bij de tafel die daarvoor is geplaatst.

De ceremoniemeester geeft u dan aan wanneer u de krans of bloemstuk kunt leggen. De krans/bloemstuk wordt u dan aangereikt door een militair van de Delta Cie 45 Painf Bataljon Oranje Gelderland.

Aankondiging

Televisie uitzending "DE SLAG OM NIEUW – GUINEA"

Woensdag 23 en 30 augustus en woensdag 6 september NPO 2 om 22.25 uur.

Reünie telt ruim 400 deelnemers

De reünie, die dit jaar op 19 en 20 april plaats vond, werd door ruim vierhonderd Nieuw-Guinea veteranen plus aanhang bezocht. Voor de woensdag, de dag van de Oranje Gelderlanders, hadden zich 253 deelnemers aangemeld en voor de donderdag waren dat er 175. Al met al dus toch weer zo'n ruim 400 deelnemers.

En zoals alle voorgaande edities werden het ook nu weer twee dagen vol verhalen. Bijpraten over die bijzondere tijd in Nieuw-Guinea.

Overigens was het dit keer een bijeenkomst zonder de openingstoespraak van Rinus Leijs, onze voorzitter. Maar Rinus had, zoals hij in de vorige Nieuwsbrief aankondigde, een geldige reden. Zijn dochter in Portugal ging trouwen. Daarbij mocht pa natuurlijk niet ontbreken.

De opening werd dit keer verzorgd door penningmeester/secretaris Jaap van Hensbergen.

Nadat kort was stilgestaan bij de veteranen die het afgelopen jaar zijn overleden, vertelde Jaap dat hij zich realiseerde dat de aanwezige veteranen tot de generatie behoren die inmiddels allemaal de leeftijd van tachtig jaar hebben bereikt.

"We zijn best wel een bijzondere generatie", aldus Jaap "Een generatie die veel heeft meegemaakt. Geboren net vóór of in de oorlog. Daarna maakten we de tijd mee van de wederopbouw. Onze periode in militaire dienst brachten we voor het grootste deel door in Nieuw-Guinea. We maakten periodes mee dat ons land kampte met een financiële crisis. En nog maar kortgeleden de coronapandemie en nu de oorlog in Oekraïne.

Onze diensttijd in Nieuw-Guinea

was een bijzondere ervaring. Daardoor zijn vriendschapsbanden ontstaan. Vandaag hebben we onze reünie. Voor ons een belangrijke bijeenkomst. Want juist deze reünie is de gelegenheid bij uitstek om deze vriendschapsbanden weer aan te halen en in stand te houden.”

Door de korte toespraak kon organisator Cor van Vliet op beide dagen al ruim vóór half twaalf de bar voor geopend verklaren.

Op de woensdag was het 6de infanteriebataljon naar 't Harde gekomen. De mannen van Sorong, Fak-Fak, Kaimana en Merauke. Bekende gezichten maar na zoveel bijeenkomsten ook bekende kledingstukken. Zoals de man met de rode pet.

Nieuw was trouwens dat we dit keer met de auto het kazerneterrein op mochten rijden. Naar een parkeerterrein vlak bij de locatie waar de reünie werd gehouden. Een enkele sportieveling, zoals Gorrit van Berkum, wandelde gewoon vanaf de parkeerplaats buiten de poort naar de reüniehal. Onverwoestbaar, die man.

Overigens vormden twee vrijwilligers van de reüniecommissie aan de poort het comité van ontvangst. Dus ook daardoor kon je vlot het kazerneterrein oprijden.

Over bekende gezichten gesproken. Arie Meijne de EHBO-man was weer paraat. En de dames van de bonnenverkoop, Bibi van Vliet (de vrouw van Cor) en Tony Bosch deden zoals altijd goede zaken.

Natuurlijk verzorgde Gerrie de Jong op beide dagen de muzikale achtergrond. 's Middags was er, net als vorig jaar, het optreden van de band Doña en de

Gado's. Trouwens een hele goede zangeres die haar optreden afsloot met de bekende nummers, Soerabaja, Brandend zand en Den Haag Den Haag de weduwe van Indië ben jij.

De veteranen zongen uit volle borst mee. Piet van Vliet, de broer van Cor, die sinds twee jaar ook al als vrijwilliger meehelpt, wilde met de beeldschone zangeres graag een dansje wagen. Dat lukte voortreffelijk dus Piet is volgend jaar zeker weer van de partij.

Op de donderdag kwamen de overige Nieuw-Guinea gangers naar 't Harde. Mariniers, marinemensen, luchtmacht veteranen en jongens die bij andere onderdelen van de landmacht hebben gediend. Onder hen Pierre Tinnemans uit Maasbracht.

"Maar", aldus Pierre, "Ik zie vandaag helaas weer geen bekende. Daarvoor wordt de groep toch te klein." De Limburger diende bij de LUA op Biak. Jammer dat hij geen sobat meer aantrof. Terwijl er deze dag toch best wel een

aantal LUA mensen aanwezig was.

Mannes Bouwmeester, de oudste Nieuw-Guinea veteraan was er ook weer. Nu alweer 93 jaar en een aantal maanden.

"Want je weet dat ik op mijn leeftijd ook de maanden meetel", zegt hij.

Mannes met nog altijd die jeugdige uitstraling. Hij wordt vergezeld door zijn buurman.

Mannes is al snel volop in gesprek met Folkert Poiesz. Folkert die onder meer voorzitter is van de veteranenvereniging van de Noord Oost polder en Urk heeft een kennis als introducee meegenomen. Overigens bijzonder dat zowel de begeleider van Mannes als die van Folkert hun militaire dienst hebben vervuld in de Tonnetkazerne. "En alles nog precies zoals in onze tijd", zeggen ze.

Zij zorgen voor de reunie:

V.l.n.r. boven

lid van de band, broer van Cor van Vliet, lid van de band, Dunja van Hensbergen fotografie, Jaap van Hensbergen (administratie reunie) en Ad Bouterse V.l.n.r. onder

Nico Baan, Piet van de Burg, Cor van Vliet (Leiding organisatie reunie) met Bibi, zangeres van de band, Jan van Gils, Arie Meijne en Gerry de Jong.

Op de foto ontbreken Tonny Bosch en Bram Meurs.

Net als de dames van de bonnenverkoop, is Dunja, de dochter van Jaap van Hensbergen ook al jaren onlosmakelijk verbonden aan onze reünie.

Ze verzorgt steeds weer een schitterende fotoreportage van beide dagen.

De bijeenkomsten werden afgesloten met de bekende verloting. Hoofdprijs een boodschappentas van de Jumbo. Een mooie prijs. Tenslotte is het leuk boodschappen doen bij de Brabantse supermarkt.

Voor volgend jaar zijn de data ook al bekend. De twee bijeenkomsten worden gehouden op woensdag 17 en donderdag 18 april.

Overigens zijn de uitzenddagen van de driedelige documentaire 'Afscheid van Nieuw-Guinea' verplaatst naar een latere datum.

Aankankelijk was de planning 31 mei, 7 juni en 14 juni. Maar dat is verschoven naar 23 augustus, 30 augustus en 6 september. Op NPO 2 aanvang 22.25 uur.

Voor uw agenda

Reunie 2024

Woensdag 17 april 2024 en

Donderdag 18 april 2024

Algemene Ledenvergadering

Veertien juni 2023 werd de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering van de vereniging gehouden in Echos Home Ermelo.

18 leden waren aanwezig.

Een bijzonder welkom van de voorzitter was er voor onze beschermheer Generaal-majoor der Fuseliers L (Leen) Noordzij.

De ledenvergadering stemde in met het voorstel om de ledenbijdrage 2024 te verhogen naar € 17,50. Op verzoek van de vergadering zal het bestuur zich beraden over bijdrage voor 2025 in relatie tot de opgebouwde reserve. Het bestuur zal de Ledenvergadering van 2024 hiertoe komen met een voorstel.

Het voorstel van het bestuur om Dick Breeuwer te benoemen tot lid van verdienste van onze vereniging werd door de vergadering met algemene stemmen aanvaard.

Voorzitter Rinus Leijs (li) reikt de oorkonde behorende bij het benoemings-besluit tot lid van Verdienste uit aan Dick Breeuwer tijdens de Algemene Ledenvergadering

Tekst oorkonde:

Benoeming tot Lid van Verdienste van Dick Breeuwer

Dick heeft zich jarenlang op bijzondere en buitengewone wijze verdienstelijk gemaakt voor de Vereniging Nieuw Guinea Militairen 1945-1962. Zijn inzet voor de vereniging steekt veruit boven van wat er van leden verwacht mag worden. Dick is sedert 2012 Detachement commandant bij de jaarlijkse defilés waaraan onze vereniging deelneemt zoals het Bevrijdingsfestival op 5 mei in Wageningen en op Veteranen dag in Den Haag. Daarnaast is hij medeorganisator en contactpersoon voor onze vereniging bij deze festiviteiten en bezoekt daartoe de briefings voorafgaand aan de festiviteiten. Dick is een goed en constructief lid van onze vereniging.

Dick Breeuwer, het bestuur spreekt zijn dank uit voor jouw langdurige inzet voor onze vereniging en hebben daarom besloten je voor te dragen aan de Algemene Ledenvergadering met het verzoek jou te benoemen tot Lid van Verdienste.

Namens het bestuur, Voorzitter Rinus Leijs

Een conceptverslag van de ALV 2023 zal later in het jaar beschikbaar zijn en kan dan worden opgevraagd (mailvnngm@gmail.com)

Handleiding: downloaden foto's van onze website

1

2

3

4

5

Ga naar de website www.vnngm.nl

- 1 Klik in het menu op het balkje 'foto's'
- 2 Klik op een rubriek, in dit voorbeeld is dit de reunie van 29-9-2021.
- 3 Klik op een foto om deze te vergroten
- 4 Rechts bovenin ziet u 3 puntjes boven elkaar. Klik hierop
- 5 Nu verschijnt er op dezelfde plek de optie 'downloaden'. Klik hierop en de foto wordt in de map 'downloads' op uw computer opgeslagen.

Veel plezier met het bekijken en downloaden van de foto's!

1. Echos Home Den Helder

Schapendijkje 8
1782 TG Den Helder
Gastvrouw: Petra Sablerolle
0223-655 066
denhelder@echos.nl

2. Echos Home Havelte

Johannes Postweg 5
7973 JB Darp
Gastheer: Han Mennink
0521-341297
havelte@echos.nl

3. Echos Home Ermelo

Leuvenumseweg68
3852 AS Ermelo
Gastvrouw: Marieke van de Goor
0341-552830
ermelo@echos.nl

4. Echos Home Harskamp

Otterloseweg 12a
6732 BS Harskamp
Gastvrouw: Lucy Borgers
0318-453060
harskamp@echos.nl

5. Echos Home Schaarsbergen

Deelenseweg 28
6816 TS Schaarsbergen
Gastheer: David Mammen
026-4430487
schaarsbergen@echos.nl

Stichting ECHOS homes is een professionele welzijnsorganisatie die oog heeft voor het welzijn van militairen, veteranen en hun thuisfront en initiatieven ontplooit om het welzijn van hen te bevorderen, in binnen- en buitenland

6. Echos Home Rotterdam

Toepad 110
3063 NJ Rotterdam
Gastheer: Ad Muilwijk
010-2429910
rotterdam@echos.nl

7. Echos Home Oirschot

Eindhovensedijk 33
5688 GN Oirschot
Gastheer: Roel Willemsen
040-2904515
oirschot@echos.nl

8. Echos Home Baan 41

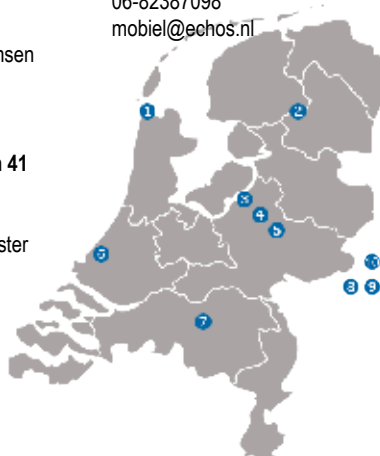
Winsenerstrasse 1
29303 Bergen Hohné
Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
Baan41@echos.nl

9. Echos Mobiel

Quellenweg 12
47638 Straelen, Dld
Gastheer: Johnny Puister
0049-1752401474
mobiel@echos.nl

10. Echos Home Litouwen (eFP)

Gastheer: Johnny Puister
06-82387098
mobiel@echos.nl

Terugblikken met Emil Behm.

“Ons verhaal is nooit écht verteld.”

door Ed van Tuijl.

“Weet je waar ik me altijd over heb verbaasd en ook wel een beetje aan heb geërgerd”, vraagt Emil Behm zich hardop af als we met hem terugblikken op zijn diensttijd in de tropen. “Dat eigenlijk niemand die je erover spreekt, ook maar iets weet van wat zich daar heeft afgespeeld. Ons verhaal is nooit écht verteld.

In een van de uitgaven van Checkpoint die in 2022 verscheen, stond voor het eerst een uitgebreid artikel over Nieuw-Guinea.”

We zoeken hem op in ‘s Gravendeel. Alweer zo’n 57 jaar geleden is hij, vanuit Den Haag samen met zijn vrouw Elly hier komen wonen. Dus op het dorp gevoeglijk in te delen in de categorie ‘import niet meer van echt te onderscheiden’.

“Ik moest me voor mijn militaire dienst melden in Amersfoort”, zo steekt Emil van wal. “Bij de geneeskundige troepen. Ze gingen een hospik van me maken. Na twee maanden afzien als rekrut, volgde twee maanden basisopleiding geneeskunde. Toen nog twee maanden een extra opleiding in Ossendrecht en uiteindelijk naar de parate hap. Naar legerplaats De Wittenberg, tussen Stroe en Garderen.

Dagen die niet al te opwindend waren volgden. Ik had trouwens ook toen al, weinig op met het militaire gedoe. Dat van: “In de houding staan als je tegen me spreekt.”

Dat heb ik altijd, ook later in Sorong, zo veel en zo vaak mogelijk wat van me afgehouden.

In de Wittenberg was het vooral veel de theoriestof blijven oefenen.

We werden wel eens ingezet in de Harskamp. Voor oefeningen met tirailleurs die in een schuttersputje moesten gaan zitten. Daar reden ze dan met twee tanks overheen. Wij moesten daar als EHBO-er aanwezig zijn.

Die tanks trokken wel mijn aandacht. Toen ik wat naar binnen stond te gluren, en op de bestuurdersplaats kroop, riep de wachtmeester: “Denk erom, niet starten hoor. Dat mag alleen als ik naast je zit.”

En ik meteen reageren met: “Nou dan neemt u toch naast me plaats. Kortom, daar heb ik mooi een stukje met een tank gereden.”

Emil is bij de parate troepen al een aantal maanden op weg als hij te horen krijgt dat zijn diensttijd er op slag een stuk avontuurlijker uit gaat zien. Samen met nog zo’n 25 andere hospikken moet hij zich inschepen op de Waterman. Richting Nieuw-Guinea.

“Wij waren met een peloton met daarbij twee artsen. Kaptein Kamp, een hele geschikte kerel, en kaptein Meijnig, een etterbak. Die zou me later nog heel wat keren op rapport slingeren. Verder nog een luitenant. Hoe die heette weet ik niet meer. Maar wel zijn bijnaam. We noemden hem ‘bruidsuiker’. Geen idee waarom. Zijn vader was een landelijk bekende hele hoge ambtenaar.

We vertrokken met de Waterman voor een supermooie reis. Dat zou je toch, normaal gesproken als gewone jongen in die tijd nooit meegemaakt hebben. Via Curaçao, het Panamakanaal, en Hawaii naar onze eindbestemming Sorong.

Nee, ik verveelde me niet op de Waterman. Toen Meijnig aan het begin van de reis vroeg wie van ons kon knippen, stak ik meteen mijn vinger op. Ik begreep meteen dat hier een kans lag om tijdens deze reis een vrij leventje te hebben. Ik zei het al, even geen last van dat militaire gedoe.

"Jij, kun jij knippen dan", vroeg Meijnig met het nodige sarcasme. Ik zeg met een stalen gezicht:

"Ja kaptein, mijn vader, mijn broers, mijn zwager, ik knipte altijd hun haar."

Dat was uiteraard een leugentje om bestwil.

Ik diezelfde avond eerst op een paar jongens van onze groep geoeffend. Zag er niet uit. Toch kreeg ik het behoorlijk snel goed onder de knie. Er waren nog twee kappers aan boord. Als we op het dek stonden te knippen, stond bij mij altijd de langste rij te wachten. Dat zegt toch wel iets.

O ja, nog even over mijn 'vriend' Meijnig. Hij was commando. Liep altijd te pronken met zijn groene baret. Die hebben we dus een keer overboord goegoid. Daar heeft 'ie toch een drama van gemaakt."

Emil aan het werk op de Waterman als kapper

Zeegod Neptunus komt aanboord bij het passeren van de evenaar

Zoals gemeld was de eindbestemming Sorong. Eerst werd Biak aangedaan, toen Hollandia en tenslotte ging de laatste groep in Sorong van boord.

Emil: "Wij bleven op de kazerne als groep bij elkaar. Meijnig kon zich helemaal uitleven. Exerceren, zelfs regelmatig een speedmars, alles bloedfanatiek. Maar toen hij een keer het commando "Links áf " schreeuwde, gingen we keihard Rechts.

Ach, net als ik hadden een aantal jongens

er in Holland al behoorlijk wat maanden opzitten. We vertoonden al een beetje 'ouwe stomp' gedrag.

Omdat er net een kapper was afgezwaaid, heb ik de eerste tijd op de kazerne ook als kapper gewerkt.

Daarna volgde een periode dat we buiten de kazerne werden ondergebracht.

We kwamen in een deftige bungalow terecht. Daar hebben we een polikliniek ingericht. Er brak ook voor mij een nieuwe periode aan. De polikliniek telde vijf bedden. Regelmatig hadden we een of meer patiënten met kleine of middelgrote verwondingen. Ook Papoea's met een pijntje stapten bij ons binnen.

Die gaven we dan een APC-tje, zeg maar het huidige paracetamolletje tegen de pijn en ze waren meteen beter. In onze kliniek heb ik zelfs ervaring opgedaan in het hechten van wonden.

Overigens hadden we er nu ook een speciale taak bijgekregen. We moesten voortaan volgens een opgesteld schema, de LUA-stellingen bezoeken. Samen met onze chauffeur ging ik die stellingen langs. Daar hielden we dan een soort

spreekuur.

Het was een mooie periode. Zo nu en dan kwam Kaptein Kamp even aanwippen met de vraag: "Alles goed Behm?" "Jawel Kaptein, alles onder controle." antwoordde ik dan. Van Meijinig hadden we geen last. Die bleef op de kazerne.

In de acht maanden dat onze hoofdpersoon in Sorong diende had hij al snel de nodige dieren als gezelschap. Een hond, een loerie, zo'n kleine papagaai en twee echte papagaaien.

"Mijn hond noemde ik Scharrelbak. Omdat hij altijd in de vuilnisbakken zat te scharrelen, op zoek naar wat eetbaars. Een trouw beest. Toen ik een keer in de bush verdwaald was, heeft hij me min of meer de weg gewezen. Gelukkig had ik bij mijn vertrek een nieuw baasje voor hem gevonden.

Hoewel ik geen rijbewijs had ging ik er regelmatig op uit met de jeep van onze vaste chauffeur. Op een gegeven moment zei een van mijn maten: "Ik ga naar de politiecommandant van Sorong om mijn rijbewijs te halen.

Moet jij ook doen." Dus ik met hem mee.

"Heb je al wat ervaring", vroeg die commandant. Ik zeg: "Ja ik heb al de nodige lessen gehad."

Nou was dat, in dit geval, niet écht gelogen. Tijdens mijn opleiding zou ik ineens ook ziekenverzorger-chauffeur moeten worden. Dus begon ik met rijlessen. Maat net zo plotseling als ik chauffeur moest worden, werd dat om de een of andere reden ook weer ingetrokken. Maar daardoor had ik dus al wat ervaring.

Die commandant van de politie zei wel, dat ik een aantal lessen theorie nodig zou hebben. "Ken je al wat verkeersregels", vraagt íe. Ik zeg: "Ja, hoor. Alles wat van rechts komt heeft voorrang."

Hij schiet in de lach en zegt: "Mooi niet we hebben hier links verkeer."

Maar goed. Later heb ik zo ook nog mijn motorrijbewijs gehaald. Alles bij elkaar, auto en motor, kostte me dat 24 Nieuw-Guinese guldens. Terug in Holland kon ik ze probleemloos omruilen voor Nederlandse rijbewijzen.

Ik zei al dat ik naast mijn gewone dienst allerlei klusjes aanpakte. Voor ik in dienst ging had ik de opleiding etaleur gevolgd. Dat was bij het kader bekend. Dus toen ze een feestje hadden, vroegen ze aan mij: "Behm, jij bent toch een etaleur. Kun jij voor ons de feestlocatie aankleden?"

Ik zag meteen de voordelen die dit zou opleveren. Dus ik zei ja en heb de hele zaal feestelijk ingericht. Alles d'r op en d'r aan. Zelf stond ik die avond met een paar maten achter de bar. Er was een enorme drankvoorraad. Wij hebben toen een grote kist vol flessen drank naar onze jeep gebracht en die na afloop meegenomen. Hebben we nog dagenlang van kunnen genieten."

Terwijl hij dit alles vertelt, mengt echtgenote Elly, bezig aan een puzzel van

duizend stukjes, zich in het gesprek.

“Voor hij naar Nieuw-Guinea ging hadden wij al een aantal maanden verkering”, zegt ze. “Hij was in die tijd iemand die écht niet zoveel dronk. Als je me vraagt of hij bij terugkomst erg was veranderd. Dan zeg ik dat was hij zeker. Vooral op het gebied van drank. Hij dronk véél maar dan ik van hem gewend was. Overigens is dat gelukkig weer snel overgegaan.”

Terug weer naar Emil zelf. Hij toont een foto van een oude legertruc met daarop een kanon geplaatst.

“Dit gevaarte stond op de kazerne vlakbij onze kamer. De stoel voor de chauffeur was een omgekeerde kist. Toen er weer eens een luchtalarm ging bleven we gewoon in ons nest liggen. Maar ineens hoorden we volop geknal. Alsof de vijand in aantocht was. Nu kwamen we rap ons bed uit. Maar buitengekomen begrepen we dat ze die vrachtwagen aan het verplaatsen waren. Het geknal kwam door de verroeste uitlaat. We lagen in een deuk.”

Boogschutter Emil met koelie Karel

Emil vertelt verder. Over de goede band die hij had met zijn koelie Karel. “Ik ging met hem en zijn zoon nog wel eens tochtjes maken in de jeep.” Hij vertelt hoe zijn meisje in Holland had meegewerkt aan een radio-uitzending waarin zij de groeten mocht doen. Maar hij had het nooit gehoord omdat hij en zijn maat en een Papoea in een prauw naar een eiland waren gevaren en op de terugweg in noodweer terecht waren gekomen en maar amper de kust hadden kunnen bereiken. Hij bekennt hoe hij, net als al die hospikken, met een gemene blik in zijn ogen ‘ringpier’ behandelde.

“Juist ja. Met een flinke dot watten, gedrenkt in jodiumtinctuur. Waardoor ze wijdsbeens de ziekenboeg verlieten.” En hij laat foto’s zien van een noodhospitaal dat ze aan de rand van de bush in moesten richten.

“Ik heb daar met een ijzeren vat met gaten op een houten stelling nog een soort douche gemaakt.”

“Na de overdracht”, vervolgt hij, “begon ook op de kazerne in Sorong vanaf oktober de grote uittocht. Op een gegeven moment was alleen onze groep en wat los personeel nog over. Heel 6 IB was vertrokken. Omdat wij verder niks meer te doen hadden werden we opgezadeld met het laden en lossen van KPM boten. Spullen vanuit de kazerne met die oude legertruc naar de haven brengen. Ook de nodige voorraden drank. Dus wéér volop aan de fles, dat begrijp je.”

Kortom, allemaal boeiende belevenissen waardoor hij toch positief terugkijkt op zijn diensttijd in Sorong. Maar als we vragen naar de patrouilles waaraan hij heeft deelgenomen antwoordt hij gedecideerd.

“Ja, ik moest ook mee op patrouilles. Ik heb gewonde ploppers moeten

behandelen. Ik heb daar dingen meegemaakt en gezien waar je niet vrolijk van werd. Maar ik heb dat altijd voor mezelf gehouden. Daar wil ik een ander niet mee lastig vallen. Wat dat betreft ben ik, denk ik, net als de meeste jongens die in die tijd in Nieuw-Guinea zijn geweest.”

Begin november werd ook Emil Behm en zijn peloton met een marinevaartuig naar Biak gebracht en stapte hij in het vliegtuig om via de zuid route na 36 uur op Schiphol te landen.

Hij pakte zijn beroep als etaleur weer op. Was zijn werkzame leven actief in de opticienbranche. Met name als reclameman. Was daarnaast vooral actief binnen de ondernemersraad om de belangen van het personeel te behartigen. Na zijn pensionering in 2004 zat hij niet stil. Wat heet. Hij zat in de pensioenraad. En werd politiek actief. Als lid van de raad van de gemeente Binnenmaas.

“Ik was lid van de partij Gemeentebelang. En in 2019 bij de laatste herindeling naar de gemeente Hoeksche Waard heb ik de seniorenpartij opgericht.”

Overigens steunen Emil en zijn vrouw al langere tijd de Papoea’s in het huidige Irian Barat via de Stichting Hapin.

“Met name het verbeteren van de onderwijsmogelijkheden voor de Papoea-bevolking is een van de hoofdtaken van deze stichting”, zegt Elly

Tot slot wil Emil nog een bijzondere ontmoeting vermelden.

“Dat was op een van de verre vliegreizen die Elly en ik hebben gemaakt.

Naast ons kwam een passagier zitten die vertelde dat hij arts was en uit Indonesië kwam. Vanzelf kwam toen Nieuw-Guinea ter sprake en dat ik daar in 1962 als militair gediend had.

“Daar ben ik toen ook geweest,” zegt hij. “Maar dan als deelnemer van onze invasievloot. Dus maar goed dat op het laatste moment de aanval werd afgeblazen. Anders hadden we nog op elkaar moeten schieten.”

Terugblikken met Jan van Gerwen

"Hollandia vond ik een waar vakantieoord."

door Ed van Tuijl

Jan van Gerwen bracht zijn Nieuw-Guinea tijd door in Hollandia. Niet bepaald een plaats waar veel jongens van het zesde infanteriebataljon terecht kwamen. Het grootste deel zat immers aan de zuidkust. "Ik kan over die andere standplaatsen niet oordelen", zegt hij. "Maar ik had het in Hollandia in ieder geval best naar mijn zin. Ik heb het altijd ervaren als een waar vakantieoord."

We zoeken Jan op in Veldhoven. De plaats in de Brabantse Kempen waar hij, op een onderbreking van anderhalf jaar na, zijn hele leven heeft gewoond. Hij was er een uit een gezin van tien kinderen. Stond op zijn veertiende al op de steiger als metselaar. In 1967 stapte hij over naar tegelzetten. Op het einde van zijn carrière werkte hij de laatste vijf jaar als ZZP'er. Eigen bedrijfje tot hij op 59-jarige leeftijd ermee op kon houden met een redelijke regeling!

Maar nu over zijn soldatenleven.

"Ik moest me melden op 4 oktober 1961. Ik was van de lichter 61/5", zo steekt hij van wal. "Ik kwam op in Venlo, of beter gezegd Blerick. In de Frederik Hendrikkazerne. Bij de Limburgse Jagers. Voor ik in dienst ging had ik al mijn rijbewijs gehaald. Zelfs het groot rijbewijs voor de vrachtwagen en bus. Dus het lag min of meer voor de hand dat daarna de opleiding voor jeepchauffeur volgde. Allemaal best te doen. Al speelde zich dat wel af in de winterperiode. Tijdens het rijden in zo'n open jeep heb ik heel wat kou geleden. We hadden een sergeant-majoor instructeur die graag indruk op ons maakte. Op een soort voetbalveld reed hij dan rondjes met de jeep waarbij hij op elke hoek op twee wielen de bocht nam. Tijdens deze opleiding kregen we te horen dat van onze groep er negen militairen naar Nieuw-Guinea moesten. Vrijwilligers konden zich aanmelden. Nou, er was niemand die zijn vinger opstak. Zodoende werden er vrijwilligers aangewezen. Daar was ik er een van. We gingen, in afwachting van ons vertrek, naar kamp Oirschot. Voor mij ideaal. Oirschot was immers vlak bij Veldhoven. Ik kocht een brommertje en kon zo regelmatig even naar huis."

Uiteindelijk zou Jan ruim 2 maanden in Oirschot blijven. Een tijd waarin hij en de andere chauffeurs van zijn lichter maar bitter weinig hadden te doen. Ze verveelden zich stierlijk.

"Daarom vroegen we zélf of ze niet zo nu en dan een oefening voor ons konden bedenken. Dan konden we tenminste nog een beetje ervaring opdoen in het rijden in een jeep. " En hier maakten we ook kennis met het begrip 'de blauwe hap' We leerden hier het begin van het Indische eten.

De tijd waarover Jan praat was in het voorjaar van 1962. De periode dat er toch al sprake was van meerdere infiltraties door Indonesische para's. Was

hij zich daarvan bewust en bezorgde hem dat niet de nodige angst om naar Nieuw-Guinea te moeten vertrekken?

"Nou nee, feitelijk heb ik me daar in die tijd niet zo in verdiept. Trouwens zó veel werd er nou ook weer niet over geschreven.

Op 3 maart vertrok ik via de noord route via Alaska naar Biak. En van daaruit naar Hollandia, met een inlands vliegtuigje van de Kroonduif.

Hij komt terecht bij de Staf Brigade in de MKH. De Marine Kazerne Hollandia. Zijn onderdeel bevat een man of twintig soldaten van de landmacht. Bestaande uit chauffeurs, schrijvers en wapenherstellers. Gehuisvest in een nissenhut.

Jan: "We zaten dus op een marine kazerne. Vandaar dat ik wel moest wennen aan al die marine termen. Je had het over de ziekenboeg, baksgewijs voor appèl en katje vangen als je maandelijks loon werd uitbetaald.

In mijn begintijd hadden we een overschot aan chauffeurs. Dus ik kwam nog niet echt aan rijden toe. Nou stond er ergens in de hoek van de garage een oude jeep zomaar weg te kwijnen. Het kader deed er niets meer mee. Daarom stapte ik op een gegeven moment naar mijn commandant, luitenant Gerritsen met de vraag of ik dat ding op mocht knappen en weer rijklaar mocht maken. Hij vond het goed. Vanaf dat moment vulde ik, samen met een monteur, mijn dagen met het sleutelen aan die jeep. Toen hij weer reed heb ik hem helemaal in legergroen overgeverfd. Kortom, hij was weer als nieuw. Trots reed ik erin rond. En wat denk je. Ineens had het kader ook weer belangstelling voor het voertuig. De een na de ander kwam vragen of hij 'm even mocht gebruiken.

Intussen werd ik gelukkig meer en meer ingeschakeld om mijn hoofdberoep uit te oefenen. Chauffeur voor de verschillende hoge militairen. Ik werd de chauffeur van de allerhoogste baas van het 61.B. Brigadecommandant luitenant-kolonel Eekhout. Daar had ik zowat een dagtaak aan."

Jan moest, als het nodig was, ook de Mevrouw Eekhout en/of kinderen van de kolonel vervoeren.

"Ik reed hem in een luxe Ford Zephyr. Best een geschikte vent. Nee, tegenover ons chauffeurs helemaal niet fanatiek. Als we met z'n tweeën waren sprak hij me gewoon aan met Jan. Bij officiële gelegenheden moest het via het protocol, met de deur openen en dan stram in de houding naast de auto staan totdat hij was uitgestapt e.d.! Als zijn chauffeur kwam ik dus in het gebouw waar de militaire top

werkte. Dan keek ik wel eens stiekem naar binnen. Zag je allerlei landkaarten van Nieuw-Guinea hangen waarop denk ik de strategie werd uitgestippeld, bij infiltraties e.d.

Behalve Eekhout moesten we met de ploeg chauffeurs ook andere officieren

vervoeren.

Daarvoor had je te maken met de zogenaamde 'oproom's wacht' Dan was je gedurende 'n nacht oproepbaar om een van de kaderleden meestal van huis op te halen om naar de kazerne te brengen. Overigens hoefde je, omdat wij dit soort wacht draaiden, nooit wacht te lopen aan de poort.

Hollandia bestond eigenlijk uit drie delen. Hollandia binnen, Hollandia haven en Hollandia buiten. Dat laatste was onder meer het vliegveld Sentani. Zo'n veertig kilometer verderop. Vaak moesten we kaderleden naar het vliegveld brengen. Dan was het op de terugweg vaste prik. We hielden dan een wedstrijdje wie als eerste weer terug op de kazerne was."

"Na een paar maanden werd onze ploeg overgeplaatst naar de Kloofkamp kazerne", vervolgt Jan. "Dat was oorspronkelijk een kazerne van de mariniers. Maar die zaten er niet meer. We hadden de Kloofkamp voor ons helemaal alleen. We beschikten daar zelfs over een zwembad. Dat hadden ze gemaakt in de rivier die in de lengte door het kazerneterrein liep en zo het zwemwater fris hield.

Na 15 augustus brak er voor ons een nieuwe periode aan. Het vervoeren van de VN mensen die naar Nieuw-Guinea kwamen. Er kwamen ook z.g. witte helmen afkomstig uit Pakistan in de Marine Kazerne Hollandia, met ook een witte jeep als teken van de VN troepen.

Op een gegeven moment kreeg ik te horen dat er een andere auto op mijn naam was gezet. Een Fiat 2100. Ik moest nu de plaatsvervanger van U Tant, de secretarisgeneraal van de Verenigde Naties, gaan rijden, in burger. Daarvoor werd mijn burgerrijbewijs in Hollandia overgeschreven. Het was weer een nieuwe ervaring. Ik sprak gelukkig een paar woordjes Engels. Kijk, dit heb ik van hem gekregen."

Een van de vele feestjes

Jan van Gerwen(I) met zijn slapie Marinus Kloeze

Jan neemt uit een aantal Nieuw-Guinea attributen die op tafel liggen een aansteker met daarop het VN-logo en vertelt: "Toen de man vertrok werd hij min of meer ceremonieel uitgezwaaid. Ik stond het op een afstandje aan te kijken. Een beetje ongeïnteresseerd, leunend tegen mijn auto. Ineens geeft hij een teken dat ik naar hem toe moest komen. Ik denk, o jee, nou krijg ik vast een uitbrander. Maar nee, de man geeft me deze aansteker met de woorden: "Hier, een geschenkje als aandenken en nog bedankt."

Toch bijzonder zo'n aansteker.

Daar ben ik dus wel trots op.”

Bladerend door zijn fotoalbum vertelt hij verder. Over het privé strand Base G. waar ze altijd met een busje naartoe reden. Over de mogelijkheid om naar Nederland te bellen. Hij deed het een paar keer. Dat moest je van tevoren speciaal aanvragen. Even een vluchtig contact met het thuisfront. Kostte al gauw tien gulden. Over de marineschepen die aanmeerden in Hollandia waar hij dan graag een biertje ging drinken omdat op die schepen de prijs van een pilsje 25 cent bedroeg.

Hij verhaalt over de komst van de Zuiderkruis die het 17de infanterie bataljon in Hollandia afzet.

“Die jongens hadden niet eens tropenkleding. Ze liepen gewoon in hun gevechtspakken die ze ook in Holland droegen. Ze werden gehuisvest in het Groene Dorp.”

En hij laat foto's zien van de vele feestjes die werden gehouden.

“Ik zei het toch. Hollandia was voor mij een waar vakantieoord.

Overigens had ik van mijn diensttijd daar een dagboek bijgehouden.

Helaas, later in mijn leven tijdens een slechte bui, heb ik die schriften

in een opwelling zomaar verbrand en weggegooid.

Als ik ergens later spijt van heb gehad dan was het wel van het feit dat ik die dagboeken niet heb bewaard. Ik had alles

bijgehouden wie ik met mijn auto op moest halen en waar naartoe? Ook waren er weleens baaldagen natuurlijk.”

Op 8 november gaat Jan van Gerwen als een van de laatste 6 I.B.-ers repatten. Over de zuid. Via Bangkok, Karachi en Beiroet, naar Amsterdam. Bij de thuiskomst in Veldhoven hebben de buurtgenoten en zijn broers en zussen een enorme ereboog voor het huis geplaatst. Van de gemeente krijgt hij een prachtig Delfts blauw bord met daarop geschilderd 'welkom thuis'. Kortom, heel het dorp weet dat hun Nieuw-Guinea ganger in het dorp is teruggekeerd.

Op Hapert kermis zal hij een paar maanden later zijn lief Margriet tegen het lijf lopen. Een Belgische. Samen met een broer die ook in de bouw werkzaam is, bouwen ze hun eigen huis. Het is dan 1964. Een nieuwe levensfase is aangebroken.

Het verhaal van Ad Rijkers

"Wij moesten direct door naar Jefman."

door Ed van Tuijl

Landhorst – Ad Rijkers is al zijn hele leven inwoner van Landhorst. Een kerkdorp van pakweg 650 inwoners dat valt onder de gemeente Land van Cuijk.

Midden in de Peel. Maar voor een interview hoeven we daar niet helemaal naartoe. Hij heeft zijn Nieuw-Guinea verhaal namelijk van begin tot eind vastgelegd in een boekwerk van bijna vijftig pagina's. Getiteld 'Mijn Diensttijd' Kortom, we kunnen ons beperken tot aanvullende vragen tijdens de reünie in 't Harde.

"In de Peel werd vroeger veel turf gestoken", vertelt Ad. "Later zijn in dit gebied, door de overheid, stukken van tien hectare vruchtbaar gemaakt. Daarna werden die kavels, zeg maar kant en klaar, aangeboden aan families die daarop een boerenbedrijf wilden beginnen. Mijn vader was een van de gegadigden dus zo kon het gebeuren dat ik als boerenzoon opgroeide. Overigens nam mijn oudste broer de boerderij op een gegeven moment over. Dat kwam goed uit want toen ik van de lagere school kwam bleek ik aardig genoeg te kunnen leren om een opleiding HBS B te gaan volgen. Het lag voor de hand dat ik geen boer zou worden. Dat diploma heb ik gehaald. Al deed ik er uiteindelijk zeven jaar over."

Juist het bezit van dat papiertje speelde een belangrijke rol tijdens zijn militaire dienst. Regelmatig werd namelijk op hem ingesproken om te kiezen voor een officiersopleiding.

Ad: "Nou daar had ik dus helemaal geen zin in. Ik vond mezelf daar totaal niet geschikt voor. Ik wilde gewoon als dienstplichtig soldaat mijn diensttijd vervullen. Bovendien zou ik dan 6 maanden langer moeten dienen."

Ik was van de lichte 59-6. Kwam op in de Tapijnkas in Maastricht. Ingedeeld bij het regiment Chassé. Na mijn tijd als rekrut begon de vervolgopleiding als tirailleur. Ook in Maastricht. Op winterbivak. Schuttersputje in de sneeuw graven. Heel veel kou geleden. Maar goed, na vier maanden oefenen was ik klaar voor de parate hap. Ik kwam in de Generaal de Bonskas in Grave. Lekker dicht bij huis. Ik kon mooi met de fiets."

In Grave werd Ad lid van het schietteam. Hij had duidelijk aanleg om scherpschutter te worden. Hij omschrijft die periode als: "Een mooie tijd."

"Maar Soekarno werd steeds lastiger. Dus werd er een nieuw Infanterie Bataljon opgericht. Daar kwam ik ook bij. Ik kwam nu in de Saksen-Weimarkas in Arnhem terecht. We hadden al met al zo'n kleine drie maanden tropenopleiding voor de boeg.

Op 30 september 1960, moesten we inschepen op de 'Grote Beer'.

Ik had thuis afscheid genomen van mijn ouders, broers en zusters, zodat ze niet naar de kade in Hoek van Holland hoefden te komen. Gelukkig maar, want er speelden zich best wel emotionele taferelen af bij dat inschepen. Dat

aan boord gaan was voor mij één groot avontuur. Ik was nog nooit op een schip geweest. Alles was nieuw voor me. Het inschepen via de loopplank. De indeling van het schip. Wat een kolossaal gevaarte.”

Ad vertelt uitgebreid over de bijzondere bootreis. Via Curaçao, het Panamakanaal, Honolulu Pearl-Harbor en dan naar Sorong.

Zijn eindbestemming.

“Na het ontschepen moest mijn compagnie, de Alfa compagnie, direct voor een maand door naar Jefman, het vliegveld van Sorong. Dus met onze uitrusting van ‘De Beer’ overstappen op een landingsvaartuig. De tocht naar Jefman duurde ongeveer een uur. Bij het strand werd de voorklep naar beneden gedaan en moesten we zelfs nog een stukje door het water lopen. Dan over het strand door een smalle bosstrook zo naar onze barak. Onze kasten inruimen en daarna naar de eetzaal om te eten. Kortom, we waren gesetteld. Onze taak op Jefman bestond er hoofdzakelijk uit dat we dit eiland moesten verdedigen bij een eventuele invasie door Soekarno’s leger. Daartoe moesten we op verschillende plaatsen vooral veel wachtlopen.

In Arnhem had ik een karabijn. Maar nu kreeg ik een stengun als persoonlijk wapen. Direct de eerste avond moest ik al op wacht. Net als in Nederland van 18.00 uur tot 18.00 uur. Ook hier twee uur op en vier uur rust. De landingsbaan nam het grootste deel van het eiland in beslag. Dan had je het gedeelte dat kaap Schmink werd genoemd. Aan de andere kant lag een munitiebunker van de marine en daarachter een kampong van de Papoeabevolking. Mijn eerste wachtbeurt was bij die munitiebunker. Nou was bunker eigenlijk een groot woord. Een gebouwtje van golfplaten en een afdakje. Onder dit afdakje lagen een aantal dieptebommen. Ik werd dus voor mijn wachtbeurt bij de bunker afgezet. Die eerste keer was best een angstige ervaring. Geen maanlicht, echt aardedonker. In een totaal onbekende omgeving. Ik realiseerde me dat we best aangevallen konden worden.”

Ad vertelt hoe hij op een gegeven moment tegen het lichtschijnsel van de gebouwen verder weg, het hoge gras voor zich ziet bewegen.

“Met m’n wapen in de aanslag roep ik: “Halt wie daar” en “Brenti, saja pasang”, oftewel Sta of ik schiet. Er kwam geen reactie. Dus ik haalde de trekker van mijn sten over. Maar alles wat ik hoorde was een klik. Mijn wapen weigerde. Ineens zie ik een hondenkop uit het gras komen. Voor hetzelfde geld had ik het beest finaal overhoopgeschoten. Toen ik weer werd afgelost heb ik toch maar niets van het voorval verteld.”

Op Jefman maakte Ad dus ook voor het eerst kennis met de Papoeabevolking.

“Het waren”, vertelt hij, “nog echte natuurmensen. Opgegroeid met het

gebruik van handwapens. Zo hadden de kinderen een grote katapult gemaakt van een gevorkte tak en stroken van een autobinnenband. De voet van de tak groeven ze in op het strand en dan trokken ze met tweeën of drieën de band waarin zich een steen van ongeveer vier centimeter bevond strak. Op deze manier schoten ze op twintig of dertig meter de zeemeeuwen uit de lucht. Op een dag, toen ik weer 'op wacht' moest waren we bij het wachtlokaal een beetje met onze bajonet op een palmboom aan het gooien. Soms lukte het ook nog om die bajonet in de stam te gooien. Een Papoea, het hulpje van de kok, stond dit een beetje geringschattend aan te kijken. "Kun jij het beter", vroeg een van ons. Hij zei niks. Nam een kapmes en liep zo'n dertig meter achteruit. Daarna nam hij een aanloop van een paar meter en smeedt dat kapmes klem in de boom."

Duiken vanaf de rotsen bij Kaap Smink

Ons groepje bleef meestal in en rond het kamp. Soms gingen we wel eens kijken bij de vliegtuigwrakken die aan de andere kant van het kamp in de bush langs de landingsbaan lagen. Deze waren hier tijdens de WO11 gecrasht en gewoon van de landingsbaan geschoven. Ze waren overwoekerd door de bush en lang niet meer compleet. Maar ik vond het altijd wel interessant om de techniek te bekijken. Techniek boeide me altijd.

Slaapbarak op Jefman

Ad vertelt verder hoe hij in die eerste maand in zijn vrije tijd vanaf de steiger nog wel eens ging vissen. Of gewoon een beetje zwerven over het eiland.

"In mijn eentje maar vaak ook met een vast groepje. Daar trok ik veel mee op. Freek Soeters een boerenzoon uit Zeeland. Korporaal Hoek een Groninger, Gerrit Wijntjes, een Rotterdammer. Dat was een amateurbokser. En Frans Keve.

We moesten zowat elke drie à vier dagen op wacht. Daarnaast gingen we verdedigingswerken maken. Schuttersputten en loopgraven graven op het gedeelte van het eiland tussen de landingsbaan en het rotsachtige gedeelte, kaap Schmink."

Na een maand op Jefman wordt zijn Alfa compagnie afgelost door de Charlie compagnie. Hij gaat nu voor het eerst naar de Remoe kazerne in Sorong.

"We reden door de poort, via een soort oprijlaan van palmbomen naar onze barak. De bedden waren een beetje hetzelfde als op Jefman. Een stalen stapelbed, tweehoog, met klamboes. Je had op de kazerne een heus zwembad. Ook hier bestond 'ons werk' hoofdzakelijk uit wachtlopen. Niet alleen op en rond de kazerne maar ook bij een gebouwencomplex langs de weg tussen de

kazerne en de haven.

Wat we verder op de kazerne deden? Nou eigenlijk hetzelfde als in Nederland. Exercitie, marsen lopen, wapenkunde, dat soort dingen. 's Middags rusten, lezen, kaarten, of gaan zwemmen. Ik was de enige van ons groepje die niet kon zwemmen. Ik poedelde daarom vooral in het ondiepe deel. Als ik wat in de problemen kwam met ademen, ging ik gewoon staan. Op een dag ging ik toch bij de anderen op de rand van het diepe gedeelte zitten. Plotseling duwde een van de jongens me in het water. Ik dacht dat ik verzoop. Ze lieten me gewoon spartelen. Doch het wonder geschiedde. Ik kreeg ineens de slag onder controle. Ik kon vanaf dat moment ook in het diepe zwemmen. Soms werd het zwembad gebruikt door de vrouwen en kinderen van de beroepsmilitairen. Een knaap van ons peloton die kon zwemmen als een waterrat haalde een geintje uit door bij een van de bijzonder knappe dochters onder water haar broekje uit te trekken. Hij liet het triomfantelijk aan ons zien. Daarna gaf hij het broekje aan haar terug. Maar voor straf ging het zwembad voor de dienstplichtigen een maand op slot."

Begin februari 1961 gaat de Alfa Compagnie voor de tweede keer richting Jefman.

Ad: "Weer veel wachtlopen en iets minder corvee. En natuurlijk moest er weer gewerkt worden aan de verdedigingswerken. De loopgraven die wij in november gemaakt hadden, waren gedeeltelijk weer dichtgegooid. Vanuit deze loopgraven moesten we oefenen in het handgranaten werpen. Scherpe handgranaten, wel te verstaan. Als je pin eruit had getrokken, ging zo'n ding in principe na zeven seconden af. We kregen les van een zenuwachtig dienstplichtig sergeantje van een ander peloton. Toen ik aan de beurt was trok ik de pin eruit, liet de hendel los, en telde tot vier voor ik de granaat weggoide.

De sergeant begon hysterisch te roepen: "gooien, gooien!" Hij piste van schrik zowat in zijn broek. Ik mocht daarna niet meer gooien.

Op een dag waren we aan het oefenen geweest met mortieren. Zonder affuit en grondplaat. Gewoon uit de losse hand, richting de vliegtuigwrakken. De nacht erna werd er plotseling geschoten bij de bunker van de marine. Frans Keve liep hier van twee tot vier de wacht. Als er wat was kon je via een veldtelefoon het wachtlokaal bellen. Dat deed Frans op een gegeven moment maar hij kreeg geen verbinding. De lijn was helemaal dood. In paniek schoot hij in de lucht. Wat bleek de andere dag. Wij hadden met onze mortieroefeningen de lijn helemaal aan gort geschoten."

Begin maart arriveert Ad met zijn compagnie weer in de kazerne in Sorong.

Ad: "In deze periode hebben we een keer een patrouille moeten lopen naar een kampong op ongeveer veertig kilometer van Sorong. Een dag heen, overnachten in een rieten hut en de volgende dag terug. Twee Papoea's als begeleiders. Van welke dienst ze waren, weet ik niet meer. Ze liepen in een groenachtig uniform en ze hadden een oud geweer. Een Lee-Enfield. We liepen over een aangelegde modderige en spekgladde weg. Langs een bijna geheel overwoekerde pijpleiding. Heuvel op heuvel af. In gevechtsbepakking. Ook de bren, de bazooka en de mortierloop moesten mee. Net als in Nederland ieder uur tien minuten rust. Ik was iedere keer zowat kapot.

Ik had dan ook veel bewondering voor onze verkenners. Die liepen niet over de weg maar door de bush. Af en toe stonden ze ons dan op te wachten.”

Omdat Ad op 2 december 1959 in dienst was gekomen, zou hij in principe tot 2 juni in dienst moeten blijven. Dus ook voor hem naderde de dag dat hij zou repatriëren. Half april was het zover. Hij vloog met een DC7 over de Noordpool.

Vanaf Schiphol werd hij met een aantal anderen in een groen legerbusje thuisgebracht.

“Ik stapte als laatste uit. Ik stond weer in Landhorst.”

Aan het eind van zijn verhaal blikt Ad terug en stelt zichzelf de vraag. “Ben ik een veteraan? Ja en nee. Voor mij was een veteraan altijd iemand die onder vuur had gelegen. Iemand die zijn makkers had zien sneuvelen.

Maar later ben ik daar toch wat anders over gaan denken. Eigenlijk vanaf het moment dat Theo Kersten uit Wanroij mij belde dat hij naar mij op zoek was. Hij vertelde over het bestaan van de Vereniging voor Nieuw-Guinea veteranen. Samen met Theo ging ik in 2015 voor het eerst naar de reünie in 't Harde. Echt bekenden van mijn periode in de Oost kwam ik er niet tegen. Maar wel een groot aantal jongens die in Sorong hadden gezeten toen ik al weg was. Dus ik kon toch heel wat herinneringen ophalen. Over voorvallen en gemeenschappelijk kennissen. Heel bijzonder was het moment dat ik naar voren werd geroepen en het herinneringskruis kreeg uitgereikt. Dat had Theo achter mijn rug om stiekem geregeld.

Zoals gezegd, door deze contacten en het bekijken van bijvoorbeeld de site van Frans Middelkamp met al die foto's en verhalen, ben ik toch wat anders gaan denken over onze uitzending.

We hadden weliswaar geen gevechtshandelingen meegemaakt maar wel de dreiging van gevechten. Steeds onder spanning geleefd. Zullen we ons land weer terugzien? Gezond en wel?

Kortom, ik ging me toch een beetje veteraan voelen.”

Ook voor Ad begon na thuiskomst de periode van het bouwen aan je maatschappelijke carrière. Die speelde zich geheel af binnen de zuivelindustrie. “Jo, mijn verloofde en ik hadden trouwplannen. De baan bij de melkfabriek betekende dat we ook de directeurswoning die vrij kwam konden huren. Maar na enkele jaren werd deze woning gesloopt en moesten we op zoek naar een andere woning. Daarbij hadden we het geluk dat we in mijn geboortehuis konden trekken. Ik heb mijn hele verdere leven daar gewerkt. Alle fusies meegemaakt. Op heel veel afdelingen werkzaam geweest.”

*Het onderstaande verhaal werd ontvangen van Mariska Lameijer
Een geschiedenis met een rode draad
Haar vader werd geboren op 9 oktober 1939 in Kotaradja op Sumatra.
Zijn naam is Gustaaf Harry Varkevisser. Hollandser kan bijna niet.*

Mijn vader

Nederlands en Indisch zijn loopt als een rode draad door het leven van mijn 83-jarige vader. Zijn naam Varkevisser is in Katwijk welbekend en daar zijn er nog diverse sporen van terug te vinden. Zoals bijvoorbeeld in de straatnaam Secretaris Varkevisserstraat. Ook in de kerkregisters is de naam in registraties terug te vinden.

De oorsprong van de naam is niet moeilijk te achterhalen. De vissers uit Katwijk vingen vroeger veel bruinvissen ook wel tuimeelaars of ZEEVARKES genoemd. Een Varke zonder "N" dus. De naam van de vissers werd zo "Varkevisser". De naam is bekend in Nederland, maar ook in voormalig Nederlands-Indië, het huidige Indonesië.

De VOC, de Verenigde Oost-Indische compagnie (1602-1800) was een bedrijf dat handel dreef op zee vanaf de vroege 17e eeuw. Varkevisers uit Nederland voeren mee en trouwden in Nederlands-Indië. Het ontstaan van de Nederlands-Indische tak Varkevisser was toen een feit.

ZIJN VADER

De vader van mijn vader, mijn opa dus, was beroepsmilitair in het KNIL (Koninklijk Nederlands Indisch Leger). Er is veel geschreven over het KNIL en het lezen hierover en het horen van verhalen verduidelijkte veel voor mij als kleindochter.

TWEEDE WERELDOORLOG en Nederlands Indië

In de jaren van de tweede wereldoorlog werd de Nederlandse kolonie niet gespaard. Op 8 maart 1942 werd door de commandant van de Nederlandse strijdkrachten de overgave aan Japan getekend. Twee weken eerder vernietigde Japan de Nederlandse vloot in de "Slag om de Javazee". Vanaf het moment van overgave is er geen plaats meer in Nederlands-Indië voor blanken of mensen met een gemengde afkomst. Gedurende de Japanse bezetting werden ruim 42.000 militairen van het KNIL en de Marine in krijgsgevangenschap gehouden. Ongeveer 100.000 Nederlandse burgers - mannen, vrouwen en kinderen - geïnterneerd in kampen. Uiteindelijk stierven ruim 16.000 burgers aan ondervoeding, ziekte of uitputting. Ook mijn Nederlands-Indische vader (toen 3 jaar) en zijn familie werden geïnterneerd in het Jappenkamp, evenals mijn moeder en haar familie. Een zware tijd die zijn sporen heeft nagelaten.

CAPITULATIE VAN JAPAN

Na de overgave van Japan en het uitroepen van de onafhankelijkheid door Soekarno en Hatta en de erkenning van Indonesië op 27 augustus 1949 spreken we van de zogeheten "BERSIAP" of "REVOLUSIE" periode. Die periode

kost het leven aan duizenden mensen waaronder veel (Indische) Nederlanders en pro-Nederlandse Indonesiërs en Chinezen. In die periode bejegenden de Indonesische nationalistena iedereen die niet Indonesisch of van gemengd ras was, uiterst vijandig en gewelddadig.

Ook mijn beide Nederlands-Indische ouders en hun families hadden het in die periode zwaar.

REPATRIËRING

De situatie hierna bleef voor (Indische) Nederlanders vijandig en gevaarlijk. Ambtelijke functies werden afgenomen en bezittingen geconfisqueerd en de meeste (Indische) Nederlanders besloten noodgedwongen naar hun vaderland, NEDERLAND te repatriëren. Zij weigerden te opteren voor het Indonesisch Staatsburgerschap het Warga Negara Indonesia.

Na het opheffen van het KNIL in juli 1950 repatrieerden veel KNIL militairen. Ook mijn vader en moeder gingen naar Nederland. Zij kenden elkaar toen nog niet. Mijn vader, toen hij elf jaar was in 1950, vertrok uit Indonesië met het Engelse oorlogsschip de "Empire Brent" en deed er drie weken over. Mijn moeder vertrok, op 10-jarige leeftijd in 1952 met het Engelse oorlogsschip de "Somersetshire" dat onderweg motorpech en een aanvaring kreeg en daarom zes weken over de reis deed.

Van het oorlogsgebied in de warme tropen naar het koude naoorlogse Nederland. Het land dat ze alleen kenden uit de schoolboeken.

Ze leerden om zich zo snel mogelijk aan te passen en vele kinderen uit deze generatie werden opgevoed met "zorg maar dat je wat wordt en er niets op aan te merken valt".

Het was geen gemakkelijke tijd. Ook Nederland moest herstellen van de oorlog en de gekleurde Nederlands-Indischen leken zich extra hard te moeten bewijzen op school en bijvoorbeeld bij sollicitaties. Ook mijn vader heeft dit ervaren.

MAAR EERST NOG EVEN TERUG NAAR DE EERSTE 11 levensjaren van mijn vader

Van de geboorte naar de aankomst in Nederland van dat 11-jarig jongetje. Hij ging net als de meeste Indische kinderen naar een Nederlandse school en leerde er staartdelingen en tafeltjes, schreef een Nederlands dictee en sprak keurig Algemeen Beschaafd Nederlands.

Leerde bij aardrijkskunde ook over Nederland. Buiten speelde dit Nederlands-Indisch jongetje met Indonesische kinderen en sprak pasar-Maleis met hen en tolde op de Indonesische manier. Dit tot hilariteit maar enthousiast ontvangen door de latere leerlingen in zijn schoolklassen in Nederland. Het gezin woonde in een mooi huis met fruitbomen in de tuin. Het "saté-meneertje" kwam met zijn karretje in de namiddag langs de huizen, luid en zangerig roepend "EEEEHHH SATEEEEEH". Het gezin had baboes die kookten en het huis schoon hielden. Dat waren de verhalen die ik, dochter uit de volgende generatie, vroeger hoorde uit de Indische zwijgcultuur.

Het jongetje was één jaar toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Op dat moment woonde het gezin op Sumatra in de plaats Kotaradja omdat mijn opa als KNIL militair was overgeplaatst vanuit Java. Op driejarige leeftijd kwam hij terecht in een Japans interneringskamp. Daar raakte hij zwaar ondervoed

en kan het niet anders dan dat hij de angstige, vernederende en soms de gewelddadige kampsfeer moet hebben gevoeld. Toen hij bijna zes jaar was capituleerde Japan na de atoomaanvallen op Hiroshima en Nagasaki. Direct hierna brak de gevaarlijke "REVOLUSIE" uit zoals hierboven al werd vermeld. Elf jaar oud moest hij samen met zijn vader, noodgedwongen vertrekken per schip, drie weken op zee naar het koude naoorlogse Nederland dat hij alleen kende uit de schoolboekjes.

NEDERLAND en enige jaren daarna naar Nederlands Nieuw-Guinea

De geschiedenis herhaalt zich wordt vaak gezegd en zo was het in zekere zin bij mijn vader ook. Want ook mijn vader, net als zijn vader werd als militair uitgezonden naar vijandig gebied. Maar later trad hij in de voetsporen van zijn opa - de vader van zijn moeder - en werd hij onderwijzer.

Na de aankomst in Nederland had mijn vader het als kind zwaar. Hij liep weg en kwam terecht in een kostgezin in Leeuwarden waar de lieve vrouw des huizes zich over hem ontfermde. Na het behalen van het Mulodiploma op 22 juli 1955 ging hij naar de Kweekschool en haalde op 14 juni 1961 het onderwijzersdiploma. Omdat hij nog studeerde toen hij op 18-jarige leeftijd werd opgeroepen voor de militaire dienst kreeg hij uitstel tot na de studie. Op 4 oktober 1961 begon mijn vader als dienstplichtig soldaat, op dat moment nog net geen 22 jaar oud.

Hij kreeg drie maanden basistraining in Roermond en aansluitend een sergeantsopleiding in Weert. Na die opleiding kreeg hij de oproep om te worden uitgezonden naar Nederlands Nieuw-Guinea waar de situatie steeds grimmiger werd.

Harry Varkevisser
op de vliegtuigtrap

Voor die uitzending moest hij eerst de Tropenopleiding in Oirschot volgen. Echter, aangekomen in Oirschot, bleek dat er een sergeant was uitgevallen in Merauke en werd mijn vader opgedragen daar met spoed naar toe te gaan. Met de woorden "Je bent geboren in de tropen dus je kunt erheen zonder de Tropenopleiding".

Zijn plunjezak nog nauwelijks uitgepakt, stapte mijn vader nipt 23 jaar dus zonder tropenopleiding als militair maar wel met het onderwijsdiploma op het vliegtuig van Schiphol naar Biak met de DC 8 het eerste Straalvliegtuig van de KLM. Van Biak ging hij naar Merauke met "de Kroonduif" van de Nederlands Nieuw-Guinea Luchtvaart Maatschappij (In Merauke meldde hij zich bij de Delta-compagnie.

MERAUKE

Het gewapend conflict werd daar steeds grimmiger. Ik las in de boeken* over de ontberingen, infecties, kleding die niet meer schoon te krijgen was, voetschimmel en blaren. Maar ook over de bloedzuigers, muskieten, giftige spinnen en (zee)slangen. En het soms wekenlang bivakkeren in de bush, mangrove bossen en moerassen, het afzien en het voortdurend letten op de uitstekende wortels.

Daarnaast over de uit de lucht vallende para's, het schieten en beschoten worden. En de vriendelijke contacten met hen. Over de opdrachten van hogerhand die vaak moeilijk te begrijpen waren. Over de dilemma's, het contact met het thuisfront en over de teleurstellingen. Maar zeker ook over de Papoea bevolking waarvoor wederzijds respect bestond.

Delta compagnie met Harry

Maar vooral ging het over de binding van de militairen onderling in kameraadschap, verdraagzaamheid in het lotgenoot zijn.

STAAKT HET VUREN.

Op 17 augustus 1962 kwam het bevel "Staakt het vuren". Nederland moest zich terugtrekken uit het laatste deel – Nederlands Nieuw-Guinea - van haar koloniën in Azië. UNO (uit Pakistan) militairen werden gestationeerd tot het moment van de officiële overdracht aan de Republiek Indonesia. De Nederlandse militairen die bleven tot hun vertrek kregen politie-achtige taken. Uitgezwaaid door de Papoea's die treurliederen zongen. Een deel van de manschappen ging per boot en een deel met het vliegtuig. Vaak werd Schiphol pas bereikt vanuit Biak na vele tussenlandingen in Karachi, Bangkok, Beiroet en München.

MIJN VADER BLEEF nog even in Nieuw-Guinea

Er waren onderwijzers nodig op Papoea Nieuw Guinea. Mijn vader werd ervoor door Kapitein Snoeck benaderd. (foto)

Hij zei tegen mijn vader, "er zijn vacatures voor onderwijzers, is dat niks voor jou". Mijn vader zag een mooie kans om zijn onderwijs carrière te starten en greep die kans met beide handen aan. Hij bleef om les te geven aan 11/12/13 - jarigen op de Openbare Primaire School in Sorong van 1 oktober 1962 tot 5 januari 1963 en daarna van 11 april 1963 tot 5 juni 1963 op de Gouvernement Mulo in Hollandia. Al spoedig kwam Hans een andere veteraan met een onderwijs diploma hem vergezellen als collega. Voor hen was deze onderwijs tijd een uitzonderlijke ervaring. De leerlingen waren Indonesisch, Papoea en Chinees. Mijn vader vertelde mij erover dat er jonge Indonesische leerlingen bij waren van 14/15 jaar oud die al moeder waren. Op een gegeven moment werd het te gevaarlijk in Sorong. Indonesische soldaten begrepen dat mijn vader en Hans als Nederlandse militairen tegen hen hadden gevochten. Hun houding werd onvriendelijk en bedreigend. Hans en mijn vader vertrokken daarom naar het veiligere Hollan-

dia. Mijn vader gaf daar wiskunde, creatieve vakken en gymlessen.

In juni 1963 ging ook mijn vader terug naar Nederland waar hij zijn onderwijs carrière voortzette en les ging geven op de jongensschool in Terwinselen. Hierna werd hij aangesteld, met ingang van 1 september 1963, op de St. Jozefschool in Brunssum (later Fatimaschool) waar hij tot zijn pensioen bleef lesgeven.

In 1964 trouwde hij met Emy en in 1966 werd mijn broer Marc geboren en ik, Mariska, in 1967.

Met veel plezier en passie heeft mijn vader zijn onderwijs carrière volbracht. Wat hij als kind en jongvolwassene meemaakte vormde zijn karakter en de toen opgedane ervaringen gebruikte hij bewust en onbewust in zijn lessen. Daarom kon hij veel vertellen omdat hij vol verhalen zat en het maakte zijn gymlessen en creatieve lessen leuk en uitdagend. Daarnaast was hij streng en veeleisend. Je diende wel te luisteren! Zijn oud-leerlingen hebben het nog steeds over die leuke maar ook strenge "meester Varkevisser".

NEDERLANDS en INDISCH ZIJN

Dat loopt als een rode draad door het leven van mijn vader. Tjonge .. wat een tijd was dat. Het lezen en horen over die tijd als militair in Nederlands Nieuw-Guinea, gaf en geeft mij, dochter van een veteraan, veel verduidelijking en inleving en inzicht. En hoe mooi is het dat in de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen, oude kameraden nog steeds hun verhalen delen en contact hebben met elkaar.

Maar Nederlands - Indisch zijn loopt ook als een onzichtbare draad door het leven van de volgende generatie. Jarenlang hebben mijn ouders, grootouders, ooms en tantes, aan ons nauwelijks iets verteld over hun jeugd- en kindertijd. Het leek te worden verdrongen. Er was veel trauma.

Ondanks wat onze ouders en voorouders in het verleden meemaakten heb ik warme herinneringen aan onze kindertijd waarin we werden opgevoed met veel structuur maar ook wel met strengheid en discipline waar ik toen niet altijd blij mee was. Maar nu waardeer en begrijp ik het. Ik heb me ook altijd een beetje anders gevoeld dan Nederlandse kinderen. Omdat we ons goed aanpasten, had ik tot ongeveer mijn zesde jaar ook niet het idee dat ik van een gemengd ras was. Tot het moment dat één van de kinderen mij op een keer nariep met de woorden "jij kleine bruine poepchinese" en vele jaren later

hoorde ik de moeder van een goede vriendin tegen haar zeggen "komt die kleine bruine aap ook"?

Warme herinneringen aan mijn jeugd komen bij mij op nu ik dit schrijf. Ogenschijnlijk simpele herinneringen, maar heel erg waardevol. Ondanks het pittige verleden van onze ouders zijn we heel liefdevol opgevoed en nu ik zelf kinderen heb, realiseer ik me pas hoe belangrijk een liefdevolle gezinsstructuur is.

Fijn pap, dat je het verleden met me wilde delen. Daardoor en door jouw geschiedenis begrijp ik mezelf ook steeds beter en kan ik mijn kinderen, jouw kleinkinderen erover vertellen.

Het was leuk en waardevol om te bladeren tussen de door jou bewaarde foto's, dia's, oude brieven en zeker de brieven van leerlingen van de school in Sorong, de kaarten, oude diploma's, paspoorten, militaire paspoort, militaire keuring, KLM tickets en oorkondes. En over de verschillende vluchten.

Anno 2023 vind ik het, als International KLM Flightattendant, heel erg boeiend om deze nostalgische verhalen te lezen. Deze herinneringen moeten bewaard en gekoesterd blijven. Ik kan het nu delen met mijn kinderen die het weer kunnen doorgeven.

Trots ben ik om je dochter en een : "Varkevisser "te zijn.

Geraadpleegde literatuur:

Wikipedia

Andjing Nica Bataljon (KNIL) in Nederlands – Indië (1945-1950)

6^e Infanterie Bataljon

Brandvlek op mijn ziel. Merauke 1961-1962. Pierre Quanjel

Opslag Elburg

Opslag Elburg biedt voor kortere of langere perioden opslagruimte aan. Bijvoorbeeld bij verhuizing of opslag van bedrijfsvoorraad. Zowel zakelijk als particulier dus, voor uiterst scherpe tarieven. Ook verhuren wij kantoor- en bedrijfsruimten.

OPSLAGRUIMTE NODIG?

Check: WWW.OPSLAGELBURG.NL

Of bel: 06-2000 71 75 / 06-5242 06 45

AW Beheer | 't Straatje 6 | 8081 RN ELBURG (voormalig VNK gebouw)

Vrede maken we samen

Het kunnen leven in vrede en vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Daar moeten we ook vandaag de dag aan blijven werken. Veteranen die tijdens en na de Tweede Wereldoorlog voor onze vrijheden hebben gestreden, verdienen daarom onze waardering. Zij spreken immers uit eigen ervaring over oorlog en conflict. Vandaar dat vfonds, het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg de veteranenreünies mede mogelijk maakt.

Vfonds kan, mede dankzij inkomsten uit loterijen, jaarlijks ruim 200 initiatieven steunen die, vanuit de lessen getrokken uit het verleden, bijdragen aan onze sterke democratische rechtsstaat en vreedzame samenleving. Deze initiatieven zijn uiteenlopend: van veteranenreünies en films zoals de Slag om de Schelde, tot aan theatervoorstellingen en innovatieve onderwijsprojecten. Verschillende generaties worden zo gestimuleerd zich hier actief voor in te zetten. Wilt u ook bijdragen aan vrede & vrijheid? Kijk dan op vfonds.nl/steun-ons.

Sociale Zorg

Voor ACUTE hulp en NOODOPVANG
bel je met Veteranen Loket 088-334 00 00

Neem contact op met één van onze hieronder vermelde leden voor inlichtingen

Peter Beers	0517-413 506	beers.p@hotmail.com
Gorrit van Berkum	0516-850 186	gtvberkum@quicknet.nl
Ad Bouterse	0224-215 621	ad.bouterse@hetnet.nl
Adrie Poortvliet	0118-463 259	adriepoortvliet@hetnet.nl
Jan Wouters	073-6212 997	Ja.wouters@planet.nl

LANDELIJK NULDELIJNS NETWERK

24 uur per dag bereikbaar gedurende 7 dagen in de week

NOORD	Groningen, Friesland en Drenthe	06-2343 9756
OOST	Gelderland, Flevoland en Overijssel	06-1318 3687
WEST	Noord-Holland, Zuid Holland en Utrecht	06-2341 4758
ZUID	Zeeland, Brabant en Limburg	06-2346 2736

Coördinatie binnen de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen
Jaap van Hensbergen
06-5319 9548
hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië reisspecialist

2023 Eclipsreis Biak

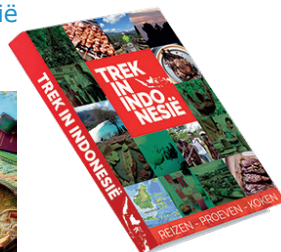
Op 20 april vindt hier een totale zonsverduistering plaats van ruim 3 uur, waarvan 1 minuut en 4 seconden een 100% verduistering. De basisreis neemt u mee naar Biak. Voor- of achteraf kunnen we de reis individueel op maat afstemmen op uw wensen. Neem vrijblijvend contact op via www.merapi.nl of 088-8111999

Alvast voorgenieten?

Bestel nu het Indonesië reis- en kookboek *Trek in Indonesië*

Prinses Irenestraat 58
6611 BK Overasselt
088-8111999
www.merapi.nl
Email: info@merapi.nl

www.trekinindonesie.nl